

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan **zvečer**, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrsle po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Učiteljice po ljudskih šolah na slovenskem Štajerskem.

Nij ga kraja na Slovenskem, da bi bile učiteljice tako pogosto nastavljene po slovenskih ljudskih šolah, kakor so ob Sotli. Da-si so mi uzroki znani, kako to, da žensko učiteljstvo le sem tišči, ne bodem te javnosti razkrival, skušal pa bodem slovenskemu razumnistvu po možnosti naslikati nasledke ženskega učiteljstva po narodnih šolah.

Stavimo si vprašanje: Je-li zmožna, recimo 18 letna, nežna, na vse komoditete mestnega življenja vajena in razvajena gospodična, katera brez spremstva niti domačega praga prestopiti ne sme, odgojevati in poučevati slovensko mladino kje v kakaj zapuščenj vasi?

Jaz menim, da nikakor ne; evo vam tehtnih razlogov. — Kako naj se preustroji kar na hip taka gospodična v samostojno gospodinjo-odgojevalko? Od kod si naj prisvoji ono moško eneržijo, katero neobhodno potrebuje učiteljski stan? Spričevalo zrelosti ima, glavo polno pedagogičnih fraz in koščene teorije, — in to je vse. Vajena se sukati mej samimi omikanci, se čuti tu v samskej vasi neizrečeno nesrečno, zapuščeno; in sedaj se jej izroči 80—100 kmetskih paglavcev v odgojo. Te naj poučuje in odgojuje. — Kateremu razumniku se taka gospodična ne smili? Ona naj ne samo poučuje, nego i odgojuje, ona, katera kmeta le iz daljave pozna, ki nijma najmanjšega pojma o našem kmetskem življenji, o kmetskej mladini. Sedaj jej vsa pedagogika, vsa teorija ne pomaga, primanjkuje jej vsega onega, česar potrebuje ljudski učitelj. Kdor hoče ljudstvo poučevati, mora to tudi poznati. A kar primanjkuje našim (spodnještajerskim) učiteljicam najbolj, kar jim je najpotrebnejše, kar je največja nesreča za naše davke plačujoče ljudstvo, je to, da niti onega jezika ne razumejo, katerega govori ljudstvo, v katerem naj bi našo mladino odgojevale.

Vsak pedagog, vsak človek zunaj naše domovine se mi bode v zobe smijal, mi bode rekel, da to nij mogoče; in vender je to trdenje istinito.

Le ti moj ubogi narod slovenski si jedini, za katerega nijso veljavna pedagogična načela zdravega razumnistva. Nemca poučuje pedagog v pravilnej nemščini, Hrvata v hrvaščini itd., le tebe ubogi Slovenec poučuje pedagog, tvojega krasnega jezika nezmožen!

Poznam učiteljico, katera niti ne vé, kako se piše beseda „konj“, in taka učiteljica poučuje slovensko mladino! (Česar kdo druge učiti želi, se mora poprej sam učiti.) In ta odgojevalka slovenske mladine sramovala se je še pred par leti javno govoriti slovenščino, ter je, da bi se svoje nemške okolščini kazala bolj „nobelj“, bolj interesantno, žvekala po nežnih usticah ubogo slovenščino nalašč kolikor le najbolj mogoče napačno, češ, da nemška (?) inteligenca sliši, da tenka tevtonska (?) gospica ta bore jezik govoriti ne zna, da-si je še njen stari oča, Slovenec, korakal za plugom.

Kateri oddelek naj izroči učitelj takej učiteljici; ali prvi? To bi bil greh, v nebo vpijoč greh! Ali drugi oddelek? Zopet je revež v zadregi, kajti v višjih oddelkih sede uže bolj odrasli fantiči, in ti bi tanke, blede gospodične ne ubogali. Kaj naj stori?

Zgodilo se je v šoli ob Sotli, da se je zoperstavil 13 letni fantič učiteljici, tako, da je morala zbežati ter kaplana klicati na pomoč, kateri je potem neposajenca ukrotil.

Kako naj mlada, nežna gospica imponira na pol odraslim fantinom? Kdo bode to zahteval? Naše krepko ljudstvo, in tudi po drugod, nij tako izobraženo, da bi mu imponiralo samo znanstveno nadkrilenje, brez vse fizične moči. In ako se učiteljica le jedenkrat tako osmeši, kakov plod bode rodilo njeno, če tudi marljivo in vstrajno poučevanje? — Kakov sad bode rodilo vedno se množeče nameščenje sloven-

ščine nezmožnih učiteljic po narodnih šolah? Piškav, zelo piškav.

Stavimo si sedaj še vprašanje: Kdo je kriv, da so naše učiteljice slovenskega jezika nezmožne? Nihče drugi, ko učitelj slovenskega jezika. „Genügend“ se kmalu tja na papir napiše, posebno, ako se vsem drugim predmetom zadostuje. Kdo bode uže tako hudoben, ter nežnej gospici jedino le v tej borej slovenščini dvojko v spričevalo zapisal? To pa ne pomislijo ti rahločutneži, kako s tem škodujejo našej ljudskej prosveti. Da bi se kmalu „vremena nam zjasnila“!

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 22. septembra.

Cesarjevo potovanje bode za **Trst** in njega napredek velike važnosti in to najprvo v treh pravicah. Železnično vprašanje bode se uže v prihodnjem zborovanji državnega zbora rešilo. Vlada smatra prago Trst-Hrpelje za ključ do boljših tarifnih razmer. Od obravnave, ki se bodo še pred zborovanjem pričele, bode odviselo, se bo-li proga podaljšala in kako. Bolj odločne so namere vladine gledé subvencije brodovja proti zahodu. V nekoliko dnevih bo vlada to vprašanje rešila in predložila državnemu zboru. Tudi vprašanje, kako bi se Trst z monarhijo gledé carine tesneje zvezal, se bo resno vzelo v posvèt in kar hitro mogoče rešilo.

V **Holešovicah**, čisto českem kraju, ustanovil je nemški „Schulverein“ nemško šolo. Ker pa so bili prostori neprimerni, je ondukajšni občinski zastop, ko zdravstveno-policijski urad, ukazal šolo zapreti. Ta čin prouzročil je pravi huronski krik po vsej liniji nemškega časnikarstva. Namestništvo je pritožbi šolskega vodje pritrdilo, ker so le šolski uradi kompetentni soditi o primernosti šolskih prostorov, ter se mora šola zopet odpreti.

Akademični senat **hrvaške** univerze pozdravil bode škofa J. Strossmayer-a ob priliki blagoslovljenja djakovarskega doma z adreso in odposlal tja deputacijo. — Tudi pevsko društvo „Kolo“ in z

LISTEK.

Potovanje križem domovine.

(Popisuje Prostoslav Kretanov.)

XIV.

Iz Ajdovščine v Rifenberg.

„Burja silovita“, ki je vso noč okrog Šap-kove hiše rjula in metala odejo raz mene, vzbudila mi je zopet oni neutešni nemir, ki me goni od kraja do kraja, brezsmoterno križem domovine. Željno sem pričakoval belega dneva in jedva se je začelo svitati, izbežal sem na prosto. In ko sem si ogledal znamenitosti lepega ajdovščinskega trga: predilnico in bojnico za svilo, in si napasel zvedavost v raznovrstnih novinah društva „Edinost“ ter se okrepčal z izvrstnim teranom pri materi Juliji, pozdravil sem en passant ljubeznivega ondotnega župnika, g. Dugolina ter se napotil v družini žoltobradatega prijatelja Balka gori v — Lokavec, v pohod plamtečega Slovana — Jaromira Volkovega.

Bila je baš nedelja in verno ljudstvo stalo je

v pisanih gručah pred cerkvo. Prišedšima do ličnega šolskega poslopja, zazveni nama na ušesa, izpremljan z otožnim harmonijem, sonoren glas milozvočne pesni:

„Kje pod zlatim solncem
Je najlepši kraj?
Kje pod jasnim nebom
Je slovenski raj?“

Tam, kjer je dolina,
Pa v dolini plan,
Kamor solnce vroče,
Sije celi dan;

Kjer na smokvi, breskvi
Ptički žvrgolē,
In po zlatih rožcah
Čbelice brenčē;

Kjer nij blede zime —
Spómlad je in cvēt,
Tam, kjer trta daje
Vince kakor mēd;

Kjer veselo poje
Vriska národ mlad,
Kjer se zora dela —
Ruši stari grad;

Tu je zemlja mila,
Tu najlepši kraj;
Slávljena Vipáva
Naš slovenski raj!“...

Poslednjim, navdušeno pétim besedam nasledovali so nekateri krepki akordi, prehajajoči polagoma v mračnotožni napév — „Sarafana“.

Vstopivšima, pride nama naproti — drobno-stasen, črnobradat mož srednje postave, z dolgimi, po ramah razsipanimi kodri, oblečen nalik pravoslavnemu popu, z dolgo črno suknjo, ter naju iskreno

pozdravi. Po kratkih uvodnih besedah razgovarjali smo se, kakor stari, dolgoletni znanci. Da se je naš pogovor raztezal nad brezmejnim vsemirom Slovanstva, tega mi pač nij treba naglaševati. Naposled je beseda nanesla na Volkovega „Delo sv. Cirila in Metoda“, ki je baš iste dni, ponatisneno iz tržaške „Edinosti“, izšlo v ličnej knjižici. Navdušeni čestilec naših slovanskih blagovestnikov poklonil nama je vsakemu po jeden iztis; meni pa je, v spomin mojega prvega pohoda, podaril še po vrhu — sv. pismo nove zaveze v — ruskem jeziku...

Ker so se nam ob mnogem govorjenji naposled posušila grla, ostavili smo slovansko vprašanje nerešeno ter se napotili v zavetje lavorjevega venca, ki nam je kimal toli vabljivo ondu pri — sosedu.

Tu je bilo vse živo in predložil se nam je diven prizor. Ob veselej godbi vrtela se je čila lokavška mladina, da je človeku od radosti poskakovalo v prsih srcé. Ali, ko smo se mi prikazali na plesišči, utihnila je kakor bi trenil glasba in ustavil se je ples: poštljivo so se nam umaknili plesalci ter nas vzprijeli z radostnim pozdravom. Videlo se je, da vrlí Lokavčani jako časté neumornega vzgojevalca

njim mnogo drugih se bode podalo in corpore v Djakovar.

Vnanje države.

V sredo od 12. uri dospeli so v Moskvo car, carica z otroci in veliki knezi Jurij, Aleksej, Sergej in Pavel. Brezštevilno zbrana množica pozdravljala jih je na kolodvoru in po mestnih ulicah z navdušenimi ura-klici. Car je bil vidno ginen, videč tako impozantno izjavo ljubezni in pristrčnega nagnjenja. Najprej podal se je s carico v kapelico Iberske matere božje, potem se le v carski starodavni Kremli, kjer je vzprejemal poklonstva. Župan mu ponudi kruha in soli ter ga v imenu Moskve prisrčno pozdravi. Za tem se mu poklonijo vsi dostojanstveniki, deputacije vojaštva, trgovcev in obrtnikov, kar jih stanuje v Kremli. V katedrali sprejel jih je metropolit; po svečanejši službi božji poda se carska družina v Petrovskijevo palačo. Ljudstva je bilo povsod toliko zbranega, da se je mogla carska kočija le počasi pomikati. Mesto je obsuto z zelenjem in zastavami. Včeraj in danes obiskal je car s spremstvom moskovsko razstavo, ki je bila samo zanj odprta. V obližji carjevem je vedno tudi knez črnogorski. — Peterburški list časnika „Nordd. Allg. Ztg.“ pravi, da velja carjevo potovanje v Moskvo le svečanemu obisku tamkajšnje razstave. O improvizirani slavnosti carjevega kronanja ne more biti govora.

Ko je bil **bulgarski knez Aleksander** v Ruščuku, izrazil je kralju rumunskemu željo, da bi rad obiskal kraljevo veličanstva v poletnem dvoru Sinaia. Torek se je to zgodilo in je bil obisk prijateljskega značaja brez vsacega oficijelnega spremstva.

● **Egiptu:** Khedive je izdal dekret o ustanovitvi posebnega komisijona v Aleksandriji, ki bo imel preiskavati vse tatvine, uboje in požige, ki so se godili tamkaj od 11. do 16. junija. Komisijon bo sestavljen iz 4 Evropecev in 3 domačinov pod predsedstvom Abdurahman-Ruždi-ja. Zastopniki konzulatov se lahko udeležijo sej, pa nujmajo glasu pri ukrepih. Drug dekret postavlja jednak komisijon v Tantah pod predsedstvom Mahmud Fala-ki-ja, ki naj bo preiskaval zločine, ki so se drugej po Egiptu godili mej ustankom.

Dopisi.

Iz Tržiča 18. septembra. [Izv. dop.] Zadnji dopisnik iz Tržiča hotel je prejšnje dopise nekoliko „popravljeni“; ker pa faktičnega nij imel nič „popraviti“, podvrgel se je nehvaležnej nalogi, stvar (sprejem deželne predsednika g. Winklerja), katera je uže preveč premlačena, nego da bi se še kaj pisalo o njej, nekoliko „pobeliti“. Pustimo jo tedaj na strani in upajmo, da Tržičani s tako brez-taktnostjo ne bodo dali nikdar več dopisnikom slovenskih listov priložnosti o tistej se prepirati.

Ako pa g. dopisnik v svojej daljnjej razpravi misli, da se v Tržiči nahaja le malo številce pristavev faksijske opozicije, potem si dovoljujem sine ira et studio tistega na nekatera fakta opozoriti, katera so morda slovenskim bralcem še malo znana. Pri nas pojejo namreč trgovski učenci in pomočniki nemško himno „die Wacht am Rhein“ bolj pogosto,

svojih otrok: od vseh strani so nam doneli veseli klici naproti in ko sem mu jaz, opomnen na to po prijatelju Balku, napil, vzdignoli so ga čvrsti možje na rame, da so mehkočutnemu našemu Jaromiru solzé zaigrale v očeh...

Uže je zlatila večerna zora po burji razjarjene oblake, ko naju je izpremljal blagi, za sveto slovensko idejo goreči mož od Lokavca doli proti Ajdovščini. Kdor bi ga bil videl, stopajočega mej nama, ko so mu vihrali v vetru dolgi kodri okrog glave, stopil bi mu pred dušo oni prizor iz evangelija, ko se Krist z dvema učencema vrača iz Emavza v Jeruzalem...

Ondu na razpotji povedal nama je za odhodnico, kako je bil nekoč iz Ljubljane napovedal — Dežman, da pride v oni kraj kôpat starine, in poredni Lokavčani so baš na istem prostoru zagrebli velikanske — grablje; ali zviti naš archeolog je menda izvohal pečenko, kajti — nij ga bilo...

Smejaje smo si segli v roke — „na veselo svidenje!“

Prijatelj Balko boril se je z burjo doli po cesti proti Ajdovščini, jaz pa sem jej obrnil hrbet ter jo zavil proti jugu na — Ustje, kamor me je bil

nego v katerem koli nemškem mestecu ali trgu, sploh pa se slišijo skoro izključljivo le nemške pesni; slovenska pesen pa je v Tržiču bela vrana. Sicer se tej „nadepolnej“ mladini ne sme vzeti za zlo, ako poje pesni, katerih besedij in pomena ne razume, kajti četrtina teh tržičskih „slavčkov“ gotovo ne ume nijedne besedice nemškega. Ali nekaj tako slavna tržiška „Liedertafel“, katera je svoje dni toliko storila za povečanje nemštva, katera pa denes žal! uže spava spanje pravičnega, zapustila je svojemu dorasteku nemško pesen kot najdražji zaklad. In: „Wie die Alten sungen, — so zwitschern die Jungen.“ — Ali pa ne govori ta faktum — da tržiško prebivalstvo, katero v ogromnej večini ne spravi niti jednega poštenega nemškega stavka skupaj, izključljivo le nemške pesni poje — bolj za to, da tržiški „Kranjci“ ali — kakor se posebno radi imenujejo — Nemci s Slovenci nečejjo imeti nič skupnega, nego vse volitve, vse zaupnice Dežmanu et consortibus, in vsi drugi koraki, s katerimi se Tržičanje vsako leto jedenkrat ali pa večkrat pred slovenskim svetom blamirajo.

V Tržiči postal je ne le pri navadnem ljudstvu, ampak tudi pri ljudeh, ki se hočejo prištevati našej domaći „aristokraciji“, nekaki močno priljubljen „šport“, da se slovenske besede še celo ondi z nemškimi eliminirajo, kjer so naši pradedje v vseh časih popolnem slovenske besede rabili in tudi nikjer na Slovenskem niso v navadi mej ljudstvom. In to sodrigo potem kažejo svetu za jedino pravo, čisto „kranjščino“. K temu činu nijmam pač drugega pristaviti nego besede sv. pisma: „O Bog, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo“.

Da je zadnje ljudsko številenje primeroma skoro ravno toliko Slovencev pokazalo v Tržiči, kakor v kranjskej deželi sploh, to onemu, ki pozna razmere v Tržiči, nij še nikakor dokaz, da je pri nas toliko Slovencev tudi po mišljenji. Tržičan je „Kranjec“ in ostane „Kranjec“, ter neče nič slišati o Slovenstvu. Ker je bil pri ljudskem številenji istih nazorov kakor danes, vpisal je v doslednosti tega v rubriko „občevalni jezik“: „krajneriš“. Toda kaj je storila komisija? Ker nij šlo, da bi tržiške „Kranjce“ pustila pri njihovej kranjščini, storila je one, kateri radi slabega znanja blažene nemščine nijso bili tako srečni, da bi se bili upisali za „Vollblutgermane“ — za Slovence.

S temi besedami pa nečem vsem Tržičanom na prste stopiti. Vsako pravilo ima svoje izjeme, in tako se tudi v Tržiči dobi več poštenih mož, kateri so vse predsodke deloma v šolah, deloma pozneje v življenji odložili, ter si na lastne skušnje zidali svojo samostojno sodbo, ne glede na to, je-li ta povšeči večini našega trga ali ne. Le obžalovati moramo, da si ti poštenjaki ne morejo ali pa ne znajo dostojnega vpliva na tržiške razmere pridobiti, kar bi bilo gotovo v prosep našega trga.

povabil gostoljubni g. župnik Hiti. Prenočivši pri tem častivrednem rojaku Stritarjevem, nadaljeval sem drugo jutro svoje romanje k — zaželjenemu smotru.

Kakor je uže stara moja navada, da ne hodim rad po razvoženej deželnej cesti, krenil sem tudi ondukaj, držeč se zračne črte, kar čez grm in strm navzgor po hribu mimo sv. Križa. Ali takrat bi me moja trma bila stala skoraj — življenje! Prišel šega gori na vrh golega holma, zgrabila me je divja burja s toliko silo, da se nijsem mogel ustaviti več: kakor brezkrmilno, razjadreno barko po peneh morskih valovih, drvil me je neusmiljeni piščez bodeče ostro skalovje, igraje z mano kakor z velim listom. Zdaj me je vrgel na trdo pečino, da so mi zaškrilale kosti, zdaj me je strmoglavil v globoko udrtno, iz katere sem po celo uro plezal, in jedva sem se ujel za kak grčav gnelčev koren, strgal mi je raz glavo klobuk, plesaje z njim v burnih vrtincah po zraku. Tako sem se kotal čez hribe in doline in naposled ves opraskan in potr zgrudil se za neko skalo onemogel v mah, — kar me predrami prijazno poludansko zvonjenje in glej! — na prisojnem griči pod mano, mej srebrolistimi oljkami razgrne se mi belohišno selo — Rifenberg.

Iz seje mestnega zbora ljubljanskega

dne 21. septembra 1882.

Predseduje župan g. Grasselli. Navzočnih je 18 mestnih odbornikov. Župan naznani, da je došlo pismo iz pisarne Nj. Veličanstva presvitlega cesarja, v katerem izraža Nj. Veličanstvo, da je hvaležno na znanje vzel nameravano odpošiljatev deputacije ljubljanskega mesta, a da se je za njen sprejem, zaradi mnogih uže prijavljenih deputacij, zahvalil.

Dr. Zarnik poroča v imenu personalnega in pravnega odseka o prošnji J. V. Withalma glede vkvartiranja vojakov v kolizeji jako obširno, razločno in temeljito. L. 1845. podarilo je mesto ljubljansko Benediktu Withalmu zemljišče, kjer stoji zdaj kolizej, zato pa je isti prevzel dolžnost v podobi služnosti, da bode v poslopji imel zmirom prostore za prehodne vojake (Transenalkaserne) in jahališče, katere dolžnosti so še danes uknjižene na kolizej. Zato, da je imel vojašnico za prehodne vojake, pobiral je od hišnih posestnikov, kateri so se zato prijavili, da preskrbijo pri njem vojake, vsako leto po 4 gl. in ta znesek pobral je tudi lansko leto od dotičnih hišnikov. A lansko leto meseca avgusta bili so vojašnični prostori v kolizeji po vojaške komisiji spoznani za vojašnico za silo, ter bili tudi od vojaške oblasti najeti, proti temu, da plačuje ona Withalmu 3454 gld. 43 kr. na leto. S tem nehala je transenalna vojašnica in mestni magistrat je naročil Withalmu dne 20. septembra 1880, naj pripravi prostore za transenalno vojašnico. A Withalm nij oporekal ukazu magistrata, tako da je isti postal pravoveljaven, pa tudi nij pripravil prostorov za transenalno vojašnico, tako da je mestni magistrat moral skrbeti za druge prostore in zato iztrjeval od hišnikov dotično letnino, katero je magistrat upotreboval, da je najel druge prostore za transenalne vojake. Ob enem pa je tudi g. Withalm iztirjeval, akoravno je imel itak večji dobiček ko prej, od dotičnikov, ki so bili prej pri njem naročeni, po 4 gld. Po magistratu poučeni zahtevali so hišni gospodarji svoje plačilo nazaj in g. Withalm je moral čuti marsikatero akoravno opravičeno grajo, kajti denar je pobiral, za stanovanje pa nij skrbel. Zdaj se pa pritožuje, da ima škodo, akoravno bi se morala ista z lupo iskati, ker dobiva sedaj mnogo večjo plačo, ter zahteva, naj se odščoduje s tem, da še nadalje pobira tiste 4 gld. od dotičnih hišnikov, ali pa naj mu mesto odpiše služnost, katera je uknjižena na njegovej hiši, da ne bode več imel dolžnosti, imeti transenalno vojašnico in jahalnico. Dr. Zarnik nasvetuje, da mestni zbor Withalmu ne dovoli prošnje in da se pritožba odbije, kajti kadar dozida mesto vojašnico za posadko, potrebovalo bode transenalne vojašnice. Predlog se jednoglasno brez debate sprejme. (Konec prih.)

Domače stvari.

— (Gosp. „Kolašem“ in „Sokolom“ iz Zagreba), ki se ustavijo — na potu k slavljenji zastave delalskega društva v Trsti — za kratek čas v Ljubljani, priredita tukajšnja čitalnica in Sokol večerno zabavo v prostorih čitalnične restavracije.

— (Zelje) je letos, sosebo v okolici ljubljanskej, kaj izvrstno rodilo, tako, da ima jako nizko ceno. Sto najlepših glav velja dva goldinarja, manj lepe in trde dobe se tudi po 1 gl. 50 kr. do 1 gl. 20 kr. Naši „zeljarji“, namreč fabrikanti kislega zelja, katero je posebno v južnih krajih na izvrstnem glasu ter ide preko Trsta v Egipt in v druge kraje, ribajo noč in dan in spravljajo zelje v kadi, da ga okisajo. Upati je, da napravijo dobro kupčijo.

— (Občina Sodražica) na Dolenjskem bode v kratkem, kar se tiče gasilnega orodja, gotovo najbolj izvrstno oskrbljena na vsem Kranjskem in služila v tej zadevi vsem občinam v posnemanja vreden vzgled. V tovarni g. Samasse v Ljubljani naročila je namrač trinajst ročnih in šest velikih brizgalnic na kôlih, tako, da bode imela vsaka vas v občini svojo ročno brizgalnico, nekatere bolj raztresene celo po dve, šest velikih brizgalnic pa se razdeli tako, da bodo služile vsej občini. Stroški iznašajoči 3000 gld. plačevali se bodo v obrokih,

kakor je g. Samassa dovolil. Da se je storil tolikanj koristen sklep za občino, gre priznanje g. sodaškemu županu, dež. poslancu Pakižu, katerimu so pritrdili vsi drugi odborniki. V kratkem se ustanovi v Sodražici tudi prostovoljno gasilno društvo. —

— (Vabilo k slavnosti blagoslovljenja društvene zastave) delavskega podpornega društva pod pokroviteljstvom Nj. Visokosti cesarjeviča Rudolfa v Trstu, in ž njo združenih veselice dne 24. in 25. septembra 1882. Konec sporeda: E. Slavnost pri sv. Ivanu. Ob 10¹/₄ uri: 1. Slovesna sv. maša, pri kateri gode vojaška godba in pojó pev-ska društva. — 2. Njih ekscelesca kumica-namestnica priveže po visokej gospej kumici podarjen trak na zastavo, potem privežejo družice drug po tržaških Slovenkah podarjeni trak. — 3. Blagoslovenje zastave po pontifikatu. — 4. Tržaški in skedenjski pevski zbor pojeta Dav. Jenkovo „hímno“. — 5. Zabivanje žbebljev po pontifikatu, Nj. eksce-lenci kumici, Nj. eks. namestniku in drugej viso-keji gospódi. — Slavnostni govor, mej katerim iz-roči predsednik društva krščno zastavo zastavo-noscu. — Tržaški in skedenjski pevski zbor pojeta A. Hribarjevo kantato. — 7. Venčanje zastav po gospodičnih družicah in pozdravljenje blagoslovene zastave po zastavah došlih društev, mej tem svira godba. — 8. Vsa društva s zastavami in godbami defilirajo pred kumico-namestnico, pred namestnikom in drugimi dostojanstveniki ter spremljajo zastavo dalavskega podpornega društva v društvene prostore. — F. Banket. Ob 1¹/₂ uri popoldne bode banket v Dreherjevem nalašč v ta namen okrašenem velikem salonu. Vsak, kdor se hoče vdeležiti banketa, mora se oglasiti pri tajniku društva, Corsia Stadion št. 11 I. nadstropje in tam plačati 2 gld. Zunanji gostje morajo poslati znesek s poštno nakaznico. Mej ban-kentom bode svirala godba in peli bodo razni pev-ski zbori. — G. Petje. Ob 5. uri popoldne: pev-ska skušnja vseh došlih pevskih zborov v prostori-h „delavskega podpornega društva“, Corsia Sta-tion št. 11. Vsi zbori so naprošeni, da se naučé Haj-drihovo „Jadransko morje“ in D. Jenkov „Naprej“, ker ta dva zbora bodo vsi zbori skupno peli. — H. Velika beseda v Dreherjevem velikanskem sa-lonu v Bošketu. Začetek točno ob 7. uri zvečer. 1. Potpourri iz slovanskih napevov — godba. 2. Dav. Jenko. — „Naprej“ — pojó vsi zbori skupaj. 3. pl. Zajec. — „Živila Hrvatska“ — poje pevsko društvo „Kolo“ iz Zagreba. 4. Telovadba — izvr-šuje ljubljanski „Sokol“. 5. Carli. — „Slavjanka“ — poje mešani zoor tržaški. 6. Gj. Eisenhut. — a) Tebe zlato, b) Čeznuče za dragom, — poje dru-štvo „Kolo“. 7. Telovadba — izvršuje ljubljanski „Sokol“. 8. pl. Zajec. — „Kolo“ — stopaj — po-jeta tržaški in skedenjski pevski zbor. 9. pl. Zajec. — „Črnogorac Črnogorki“ — poje pevsko društvo „Kolo“. 10. Hajdrih. — „Jadransko morje“ — pojó vsi zbori skupaj. 11. Srečkanje na te-le darove: 1. 5 cekinov, 2. 4 cekine, 3. 3 cekine, 4. 2 cekina, 5. 1 cekin, 6. 2 tolarja, 7. 1 tolar, 8. 1 goldinar. Ra-zen teh bode še 15 družih daril v vrednosti naj-manj 60 gld. in 5 daril za šalo in smeh. — 12. Ples v gornjem salonu bošketa in prosta zabava v salonu, kjer bode svirala tukajšnja veteranska godba; pri plesu pa veteranska godba goriška. — Vstop-nina k besedi, plesu z igralno številko vred za ne-ude 80 kr.; za ude samo 50 kr.; pa s pogojem, da morajo kupiti vstopnico do 23. septembra zve-čer v društvenem uradu, ker na vratih se bodo pro-dajale le vstopnice po 80 kr., za otroke po 20 kr. Reservirani sedeži v prvih vrstah 30 kr., drugi se-deži 10 kr. Sodelovalci so prosti vsacega plačila. — Vstopnice in listi za sedeže se bodo prodajali: 1. v pisarni delavskega podpornega društva. 2. pri čuvaji tržaške čitalnice (Monte verde), 3. v proda-jalnici g. F. Žitko. Corsia Stadion št. 1., do zad-njega dne opoldne; potem pa samo pri denarni-čarji na vratih pred Dreherjevim salonom, katera bodo odprta ob 6. uri popoldne. — I. Izlet po morji. V ponedeljek 25. septembra ob 8. uri zju-traj zbero se gostje na Molo S. Carlo, kjer se vkrcajo v nalašč za ta namen pripravljeni Lloydov

parnik ter se odpeljejo v Miramar, od tam pa v Lloydov arsenal, iz katerega odidejo v razstavo, da vse ogledajo. Zvečer ob 7. uri se snidejo vsi go-stje pred hrvatskim paviljonom, kjer bode prosta zabava. — Za razstavo preskrbi poseben odsek zni-žano vstopnino. Za vse druge olajšave gostom bode skrbel poseben odsek za sprejem. — Kdor želi še kaka pojasniti, naj se obrne do predsedništva ome-njenega društva. — Slavnost bode pri lepem ali slabem vremenu. — Trst, 1. septembra 1882.

Odbor.



Vabilo k izletu „Sokola“ v Trst v nedeljo dne 24. sept. 1882. I., kjer se udeleži slavnosti blagoslovljenja zastave „Slovanskega delavskega podpornega društva“. Program: 1. Sokolovci zbirajo se v soboto dne 23. sept. t. l. zvečer v čitalnici, od koder odidejo ob 1. uri čez polnoč skupno z drugimi gosti na kolodvor južne železnice, ter se odpeljejo točno ob 2. uri 15 minut s posebnim vlakom v Trst. — 2. Priti je v polnej in ličnej društvenej opravi s plaidom ali vrhno sukno v jarmen povito. Držati se je strogo po odboru upeljanega ter pred kratkim mej dru-štvenike razposlanega „izletnega reda“. — Kdor delj nego jeden dan ostane v Trstu, vzame naj si tudi civilno opravo seboj. — 3. Program slavnosti v Trstu razvidi se iz plakatov. — 4. Nekoliko hrvatskih gos-tov dospe v soboto popoldne ob 1¹/₂ 2. uri s pošt-nim vlakom v Ljubljano. — Odbor bode došle na kolodvoru pozdravil. — Drugi podajo se po noči iz Zagreba direktno v Trst.

Izlet bode ob vsakakem vremenu.

V obilo udeležbo k gori navedenemu izletu vabi p. n. društvenike najljubneje Odbor „Sokola“.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Moskva 22. septembra. Pri vojaškej revue bili so navzočni carica in člani carske obitelji. Car bil je na konji, poleg njega črno-gorski knez. Car bil je dlje časa v razstavi. Red po ulicah vzdržavale so izmej naroda se-stavljene zadrage. Policijskih uradnikov prav malo, ali prav nič videti.

Firenca 22. septembra. Kralj odpoto-val je ogledovat poplavljenja sela okolu Verone.

Port Said 22. septembra. Ko je do-šlo povelje vojakom v Damietti, naj polože orožje, ubogala je vsa posadka. Abdellal paša in Abulata krenila sta s pičlim spremstvom mustafasinov proti Kajiri.

Izpred porotnega sodišča ljubljanskega.

15. septembra bila je zatožena 62 let stara Neža Kovič, posestnica v Vrhpolji, hudodelstva go-ljufige. Kakor izpoveduje priča Valentin Cerer, pro-dala je tópa Marija Mrčun nekega dne septembra 1. 1876 Neži Kovič travnik „zaglavca“ in njivo „na gerbu“ za 230 gl. in slednja obvezala se je, da plača, kader se kupno pismo napravi, kupnino v osmih dneh. Priči Rozalija Bizjak in Helena Klop-čič trdita, da je Neža Kovič nekaj časa potem, ko se je pogodil kup, izjavila v njih navzočnosti, da Mariji Mrčun kupnine nij plačala in da jo bode še le plačati morala. Neža Kovič bila je tožena za kupno svoto pri okrajnej sodnji na Brdu, a sodnja naložila jej je naslednjo glavno prisego: „Da po nje-nem znanji nij res, da je ona, potem ko se je mej njo in Marijo Mrčun sklenila kupna pogodba pri c. kr. notarji, rekla Mariji Mrčun, da jej dogovor-jene kupnine 230 gld. plačati ne more in da je obljubila isto plačati v osmih dneh ter prosila, da toliko časa potrpi“. Na to je zatožena Neža Kovič 25. januarja t. l. pri sodnji tudi prisegla in s tem vedoma storila krivo prisego, vsled katere je Marija Mrčun izgubila pravdo, da jej ima zatožena plačati kupnine 230 gld. in 6% obresti od te svote, počenši od 9. septembra 1876 in na 171 gld. 29 kr. narasle tožbene stroške. Zatožena trdi, da je kupnino še prej, predno se je napravila kupna pogodba, deloma po vračunenji starega dolga deloma v manjših zne-skkih Mrčunki izplačala. Zatožena trdi dalje, da

izpovedbe tópe Mrčunke ne morejo veljati, kajti ona ne ve, kaj govori. Skupljene novce je sproti porabila, tako da ne ve klaj. Tudi zaslišane priče ne morejo odločno izpovedati, so-li prej navedeni izrek zatožene res čule. Zagovornik dr. Moschë jako prepričevalo dokazuje nekrivdo zatožene. Porotniki zanikajo z 11 proti 1 glasu vprašanje, je-li storila zatožena hudodelstvo goljufige. Vsled tega je bila Neža Kovič proglašena nekrivo.

Dne 16. septembra zatožena sta bila Lovro Plahutnik, po domače Korenec, posestnik v Roži-čnem, 51 let star in Jaka Resnik, kajzar na Viru, 61 let star, zaradi hudodelstva goljufige. 19. oktobra 1877 l. sklenila sta pri c. kr. notarju Kronabet-vogl-u v Kamniku Jaka Resnik in Lovro Plahutnik poravnavo (Vergleich), v kateri je Resnik priznal, da je dolžan Plahutniku 700 gld. in mu je do-volil, da se uknjiži na njegovo kajžo in malo posestvo. Vsled tega pa je prišla žena Resnikova, ki je tožila svojega moža na podlagi ženitne pogobe za 242 gld. in njena hči od prvega moža, Urša Pečman, ob svojo doto, katero bi bil imel Resnik izplačati v znezku 74 gld.; kajti pri exekutivnej dražbi, katera se je vršila vsled tožbe žene Resnikove, kupil je Plahutnik posestvo Resnikovo za 350 gld., tako da za mater in hčer nij ostalo pri razdelitvi kupnine nič. Resnik odločno taji, da je imel namen golju-fati. Njegova sedaj uže umrla žena in hči zapra-vili sta gozd, kateri je bil vreden 500 gld. in obe sta imeli baje skupno namero zapraviti še to, kar je imel. Žena in hči bili sta zato, kar njima je šlo, uže dvakrat plačeni, zatorej je on zatoženec, da si kaj prihrani za starost, šel k Plahutniku, da se uknjiži za 700 gld., a slednji dati mu je moral po-botnico, tudi pri notarji napravljeno, da mu je uknjiženih 700 gld. plačal. Plahutnik mu je dal jedenkrat 100 gld., drugokrat pa 234 gld. vselej pred pričami, kakor sta se zmenila, a Resnik mu je obe svoti takoj vrnil. Potem, ko je Plahutnik kupil njegovo posestvo, pomenila sta se, da mu da 100 gld. dobička in da je posestvo zopet njegovo. Plahutnik taji vsako sokrivdo. On pravi, da o stanji Resnika z njegovo ženo nij ničesar vedel, Resnik prišel je k njemu in ga prosil, naj se uknjiži. Po-botnice za 700 gld., pravi Plahutnik, mu nijsem dal, a Resnik takoj izvleče iz suknje pobotnico. Da bi mu bil dal kar na videz 100 gld. in 234 gld. taji Plahutnik, če je pa Resnik iste nazaj dal, potem je dal to njegovej (Plahutnikovej) ženi spraviti, ne pa njemu. Da bi bil 100 gld. dobička zahteval od Resnika, zanikuje, marveč ko je zvedel okoliščine mej Resnikom in njegovo ženo, katera je odšla mej tem časom iz hiše, rekel je, naj vzame ženo nazaj, da on neče ne krajcarja, da se le stvar uravna. Plahutnik občuje z Resnikom jako osorno, rekoč, da ga je zapeljal. Priče izpovedó, da je Resnikova žena s hčerjo v istini gozd poprodala. Dr. Moschë temeljito dokazuje, da pri Plahutniku manjka vsakega slabega namena goljufigati, kajti okol-ščine mu nijso bile znane; Resnik pa, da si je hotel le zavarovati njemu po ženitovanskej pogodbi priznano premoženje. Porotniki pritrdje krivdi Resnika jedno-glasno, toda s pristavkom, da prigoljufana svota nij iznašala 300 gld., krivdo Plahutnika pa zanikajo s 7 proti 5 glasom. Vsled tega je bil obsojen Resnik na dva meseca zopora, Plahutnik pa oproščen.

Vabilo na naročbo.

Gg. naročnike, katerim je koncem tega meseca naročnina potekla, prosimo, da jo o pravem času ponové, ako hoté list dobivati redno v roke, ker „Slovenski Narod“ pošiljamo samo onim, ki na prej plačajo naročnino.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za pol leta	6 gld. 50 kr.
„ četrt leta	3 „ 30 „
„ jeden mesec	1 „ 10 „
Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četrt leta.	

S pošiljanjem po pošti velja:
 Za pol leta 8 gld. — kr.
 „ četrt leta 4 „ — „
 „ jeden mesec 1 „ 40 „
Upravništvo „Slov. Naroda“.

Dunajska borza

dné 22. septembra.

Papirna renta	76 gld. 80	kr.
Srebrna renta	77 „ 35	„
Zlata renta	95 „ 50	„
5% marcna renta	92 „ 85	„
Akcije narodne banke	827 „ —	„
Kreditne akcije	321 „ —	„
London	119 „ 25	„
Srebro	— „ —	„
Napol.	9 „ 45 1/2	„
C. kr. cekini	5 „ 64	„
Nemške marke	58 „ 25	„
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld. 120	„
Državne srečke iz l. 1864	100 „ 170	„
4% avstr. zlata renta, davka prosta	95 „ 45	„
Ogrska zlata renta 6%	119 „ 20	„
„ „ 4%	88 „ 20	„
„ „ 5%	87 „ 15	„
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	104 „ —	„
Dunava reg. srečke 5%	100 gld. 114	„
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	119 „ —	„
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	98 „ 50	„
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	106 „ 25	„
Kreditne srečke	100 gld. 174	„
Rudolfove srečke	10 „ 21	„
Akcije anglo-avstr. banke	120 „ 126	„
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	230 „ 25	„

„VRTNICA“,
 mazurka za glasovir, — zložil **Fran Jurković**.
 Cena 50 kr. — Dobi se pri založniku
K. Tandler-ji v Gradci,
 (Graz, Franzensplatz 1).
 (611—1)

Mazilo za lase!

Po prof. dr. Pithu.

Jedno najboljših sredstev, da se prostor, kjer rasó lasje, utrdi in da lasje ne izpadajo, ob enem jim daje lep lesk in se uporablja z gotovim vspehom pri tisočih.

1 lonček za dolgo časa samo 60 novcev prodaje pravega le lekarna „pri samorogu“, v Ljubljani na Mestnem trgu. (467—9)

Umetne (574—8) zobe in zobovja

postavlja po najnovejšem ameriškem sistemu v zlatu, vulkanitu ali celulojdu brez bolečin. Plombira z zlatom itd.

Zobne operacije izvršuje popolnem brez bolečin s prijetnim mamilom

zobni zdravnik A. Paichel,
 poleg Hradskega mostu, v I. nadstropji.

Tujci:

Pri **Slonu**: Kuckack z Dunaja.
 Pri **Maliét**: Gesler z Dunaja. — Wabitsch iz Grada. — Prosi iz Trsta.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dné 19. septembra 1882.

Župan: Grasselli.

Odpretje obrta

v hiši g. Žitnika na Bregu h. št. 14 v Ljubljani.

Podpisana naznanjava p. t. občinstvu, da sva z današnjim dnem odprla krojaško obrtnijo pod imenom

PUŠ & ČERNE.

Priporočava se za izdelovanje oblek za gospode in dečke, zagotavlja jako fino delo, najmodernejšo fačono in najbolj ceno računanje.

Velika izbér najmodernejšega blaga bode zmirom v zalogi. Prevzemljeva pak tudi vsako delo, ako p. t. naročnik blago sam prinese.

Za prijazna naročila se priporočata

z visokim spoštovanjem

Puš & Černe.

(603—2)



Zaloga

najboljših alopatičnih in homeopatičnih zdravil. Zdravilstvene posebnosti. Rudninske vode. Dišave.

Naročila se proti poštnemu povzetju točno izvršujejo. (451—10)

Loterijski zajem avstrijskega društva rudečega križa.

SUBSCRIPCIJA

na
250.000 lozov po gld. 10.— Nominale
 loterijskega zajma avstrijskega društva rudečega križa
 v kurzu gld. 12.50 za komad.

C. kr. privilegirana avstrijska deželna banka ponuja od lozov, ki jih je kupila od avstrijskega društva rudečega križa, oddelek 250.000 komadov v občno subscripcijo s temi-le pogoji:

1. Subscripcijska cena za jeden komad je gld. 12.50 a. v., od te se mora gld. 4 gotovega denarja za vsaki komad precej pri naznanitvi subscripcije uložiti. Ostanek gld. 8.50 a. v. plača se naj dva dni po izjavi repartitije. Od tega roka naprej računijo se zraven še obresti po 6 od sto ter se ima uplačilo najdalje do 31. oktobra 1882 izvesti.

2. Subscripcija se bode vršila dné

30. septembra 1882

in sicer:

na **Dunaji** pri likvidaturi c. kr. priv. avstrijske deželne banke,
 v **Budapešti** pri ogrskem društvu deželske banke na akcije,
 v **Pragi** pri pemskej unionbanki,
 v **Brnu** v menjalnici moravske eskomptne banke,
 v **Gradci** v menjalnici štajerske eskomptne banke,
 v **Lincu** pri banki za Gorenje Avstrijsko in Solnograško,
 v **Lvovu** pri c. kr. priv. gališkej hypothečnej banki na akcije,
 v **Črnovicah** pri bukovinskem zemljiščnem kreditnem zavodu

ob urah, ki so sploh odmerjene za promet.

Razen tega sprejemajo se subscripcijska naznanila na Dunaji po največ menjalnicah in po imenitnejših krajih avstro-ogrske monarhije, v katerih se nahajajo deželne ali družbe gospej v pomoč avstrijskega društva rudečega križa ali pa njihove podružnice, da jih potem posredno objavijo pri mestu subscripcije na Dunaji.

3. Ako bi se več podpisalo, kakor je namenjeno za subscripcijo, se bodo podpisani komadi primerno reducirali ter si pridrži c. kr. priv. avstrijska deželna banka zá-se pravico, da določi način repartitiji.

4. Zneski, ki so se uplačali pri subscripciji, pa so v slučaju redukcije preostali, se uporabijo v doplačilo subscribiranih lozov. Kar bi v tó še potem primanjalo, mora se plačati v času v točki 1. določenem. Če bi pa kaj preostajalo, se takoj v gotovem denarji izplača.

5. Naznanila subscripcije naj se zgodé po obrazcih, ki se v za to odločenih subscripcijskih krajih brezplačno oddajó. Vsak subscriber dobi, ko je oddal subscripcijsko naznanilo in plačal v točki 1. določeni znesek 4 gld. a. v. za vsaki komad, potrdilo subscripcije, za katero se po publikaciji subscriberu uroče efektivni lozi.

DUNAJ, 20. septembra 1882.

(606—1)

C. kr. priv. avstrijska deželna banka.